

József Attila szegedi évei nyomában

A „Délmagyarország” kérése a költő kortársaihoz

A jövő év áprilisában lesz századunk nagy költő-klaszikusának, József Attilának születése 50. évfordulója. A jubileumot a magyar közélet, irodalmi világ és a hazai irodalomtudomány egyaránt országos méretekben, jelentőséghez mérten ünnepli majd meg. A Magyar Tudományos Akadémia irodalomtudományi osztálya több gyűjteményes kötet kiadásával járul hozzá az évforduló sikeréhez. Ezek egyike például azokat a visszaemlékezéseket tartalmazza, amelyeket a költő kortársai, barátai, ismerősei örökítettek és örökítenek meg róla és vele való kapcsolataikról, az életéről, és költészetéről általuk tudott adalékokról.

Szeged, amelynek Makó után legnagyobb része volt a költő pályakezdésében, ugyancsak nagy szerephez jut a visszaemlékezésekben. Városunkban is számosan élnek, akik közeli ismeretségben, sőt baráti kapcsolatban állottak a költővel, támogatták őt, találkoztak vele az egyetemen, az irodalmi életben, sőt a munkásmozgalmában is, s még többben, akik szállás- vagy kosztadójuként, szomszédjaként ismerték őt, látták életviszonyait, megfigyelték életét, sorsa egy-egy mozzanatát, világnézetének jellemében, magatartásában, költészetében való tükröződését. Az is nagyon valószínű, hogy még Szegeden is lappang néhány levél- vagy verskézirat, máig ismeretlenül maradt József Attila-verseket is tartalmazó könyvcsomók, ritkaságnak számító nyomtatvány, kérszerűlet időszerű kiadvány, folyóirat, újságpéldány, vagy éppen a költő kezében álló ellátott egykorú kiadású dedikált verseskötet, esetleg egy-két személyi emléktárgy is. Mindezek összegyűjtése, és tanulmányiainak a költő életművével foglalkozó kutatás számára való hasznosítása most a jubileumig terjedő időben különleges feladatunkká válik, csakúgy, mint a költőre vonatkozó szájhagyomány, visszaemlékezés-anyag följegyzése, lerögzítése. Valamennyi ilyen dokumentum a létesítendő Szegedi Irodalmi Múzeumban kap elhelyezést.

Ebben a fontos gyűjtőmunkában mindenekelőtt számítnak a költő kortársaira, ismerőseire, azokra, akik emlékeznek vele kapcsolatos — bármily aprónak, lényegtelennek tűnő — életrajzi mozzanatra, vagy őrzik a fősorolt dokumentumok valamelyikét. De gondolunk a szegedi, egyetemi, főiskolai és középiskolai ifjúságra, valamint a nevelők részvételére is, akik a helyi haladó hagyományok tiszteltetésére, megbecsülésére, szülőföldszeretetre kaphatnak e munkából is újabb és gazdag indításokat.

Bizunk abban, hogy ez a kérés városunk dolgozóit közt eredményt hozó visszhangra talál, és mindenki, aki egyetlen téglával is hozzá tud járulni József Attila életművének, életrajzához és munka nyomán fölépülő épületéhez, részt vesz az anyag összegyűjtésében. Működünk azért, hogy a dokumentumok őrzőitől méltányos összegért cserébe kérjük el a kisebb-nagyobb értékű József Attila-anyagokat, s arra is lehetőségünk van, hogy a visszaemlékezések, kortársi följegyzések íróit, közlőit rendelkezésünkre bocsátóit fáradságukért anyagiakkal is honoráljuk.

Nemcsak az anyagi ellenérték, de az erkölcsi és tudományos kötelesség is készítse e munkában való részvételre mindazokat, akik e téren tehetnek valamit. József Attila emléke ápolása, nemzeti kincsünkkel vált költségtelennek értelmezése és gondozása kötelességünké teszi emlékeik közzétételét azoknak, akiknek a költőhöz életében bármi kis közük is volt. Az utókor számon kéri majd tőlük, ha hagyaték pusztulni, feledésbe menni mindazt, ami ma még megmenthető lehetett volna.

A „Délmagyarország” szerkesztősége elhatározta, hogy a Magyar Irodalomtörténeti Társaság József Attila munkaközösségének közreműködésével a nagy évfordulóig ébrentartja József Attila szegedi évei és kapcsolatait utáni kutatás oly fontos ügyét. A lap cikksorozatát közöl majd a költő szegedi tartózkodásának eddig ismert anyagából, s folyamatosan közli majd a legértékesebb, leghitelesebb visszaemlékezések részleteit is.

József Attila születésének 50. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepségeket rendez a T. T. I. T.

A Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat egyik fontos feladatának tartja megőrizni haladó hagyományainak ápolását, széles körökben való népszerűsítését. Ennek a feladatának kívánt megfelelni a Szántó Kovács János és a Móra Ferenc ünnepségek megrendezésével, s ezt a hivatását akarja még fokozottabban betölteni akkor, amikor József Attila születésének közelgő ötvenedik évfordulója alkalmából megveszerte ünnepségeket rendez.

József Attila, a magyar munkásmozgály legnagyobb költője, életének egy igen jelentős szakaszát töltötte Csongrád megyében, sok nagy versének élménye fűződik Makóhoz, Szegedhez, Hódmezővásárhelyhez és Kiszomborhoz. Nagy

költőnk nagyon szerette ezt a tájat és ezt a népet. Itt táruult előbe az akkori magyar élet szörnyű nyomorúsága, de itt ismerte meg a népben rejtőző hatalmas értékeket is.

Az évforduló alkalmából a Társulat a csongrád megyei füzetek sorozatában a megyei népművelési osztállyal közösen „József Attila és Csongrád megye” címmel könyvet ad ki; Szegeden, Makón és Hódmezővásárhelyen József Attila kiállítását rendez, a megye minden városában és községében József Attila ünnepélyt tart.

A T. T. I. T. helyes és dicséretreméltó kezdeményezését bizonyára minden szerv odaadással fogja támogatni.

A szebb és jobb gyártnányokért

Öt éve dolgozik Hegedűs Andrásné a Déma Cipőgyárnak abban az üzemszékben, ahol most az első tervnegyed befejezése előtt fáradságtól berregnek naponta tíz órán keresztül a villamosító gépek.

Körülötte mindenütt asszonyok, lányok hajolnak a cipőfűzőrészek fölé. A szabás után ide kerül hozzájuk, ők állítják össze a felsőrészeket. Hegedűs Andrásné nevét a legjobb tűzőnök neve között emlegetik. Kongresszusi felajánlása az volt, hogy minőségi munkával elérje a 105 százalékot. Ezt a felajánlást túlteljesítette 122 százalékkal.

Függő fútkos a fehér szandál-cipők pántja a tű alatt. Hegedűs Andrásné nagyon szereti a munkáját. 1927 óta dolgozik a cipő szak-

mában, de már úgy a szívéhez nőtt, hogy nem adná semmi mesterségre. Most, a III. pártkongresszus határozata után még nagyobb igyekezettel törekszik arra, hogy a keze alól kikerülő felsőrészek minőségileg kifogástalanok, a legszebbek a legjobbak legyenek. Mik a terve, el-

határozásai Hegedűs Andrásné? — Szép cipőket akarunk gyártani és olcsókat. A kongresszus után ezt várja tőlünk az ország. Hegedűs Andrásné havi átlagteljesítménye, a 123 százalék, a tanuskodik, hogy meg is valósítja amit mond. Ezért emlegetik a legjobb tűzőnök között.

Növényápolás közben, aratás előtt — a gyálaréti Komszomol tsz.-ben

Szép a búza, a kukorica, a cukorrépa és minden növény a gyálaréti Komszomol termelőszövetkezetben. A gyakran hulló eső igaz akadályozta a növényápolást — mégis úgy csinálták, hogy tiszta legyen a föld.

Helyesen csinálják a Komszomol tagjai, hogy egyre jobban élnek a lehetőségekkel. Most, tavasszal három holdon halastavat is létesítettek. Hatvan holdon négyzetesen vetették el a kukoricát, és annak sorai között

U-3-as traktor

is végezte a növényápolást. A 25 holdnyi cukorrépájukat már háromszor megkapálták és most végzik majd a negyedik kapálását.

Tavasz kezdetén bizony elég gyenge volt a búza a Komszomol földjén is. Többször műtrágyázták, így a gabona a megerősödött. A tagság örömet fejezte ki Farkas Dezső elvtárs, a tsz elnöke, amikor elmondotta:

— Nagyon szépen mutat a búzáink is, jó termésre biztat. Van olyan búzabálánk, amelyiknek holdje megadja a 14—15 mázsát is. Ezt túlzás, szépitgetés nélkül mondhatom.

A területeket egyénekre osztották a Komszomol tsz.-ben — és amint az elnök mondotta — minden tag rendszeren kijár dolgozni. Egy-egy tagnak 5—5 holdat kell megkapálni s jó beosztással elvégezni ezt a feladatot. A gépek is jelentősen segítik a növényápolást. A kiültetett fűszerpaprika palánták is egyre nőnek. Nacsá János munkacsoportvezető például már meg is kapálta a reá eső fűszerpaprika földet.

Azon versengenek a tsz tagjai

egymás között, hogy melyikük tartja legjobban rendben a területét. Most a szénagyűjtést is gonddal végzik, mert tudják, ez fontos része a jószágállomány takarmányvaló ellátásának.

„Jól esik a megértés, segítés” (LEVÉL)

A termelőszövetkezeti pénzgazdálkodás új szabályai sok változást hoztak a tsz-ek életében. Sokkal jobb munkaköve van a tagságnak azóta, amióta tudomása van arról, hogy minden fillérünkkel saját belátásunk szerint rendelkezünk. A Magyar Nemzeti Bank nem fizethet sehová egy fillért sem a tsz rendelkezése nélkül.

A júniusi párthatározat, a kormányprogram óta gyökeresen megváltozott a termelőszövetkezetek és a Nemzeti Bank egymás közötti kapcsolata. Kovács Sándor elvtárs, a Magyar Nemzeti Bank dolgozója jár ki hozzánk ellenőrizni a könyvelést. Legutóbbi ellenőrzése alkalmával sokat tanultam tőle. Beszélgettünk arról is, hogyan kell gazdálkodni a pénzzel azért is, hogy folyamatosan tudjunk előleget biztosítani tagjaink számára. Kovács Sándor beszélt arról is, hogyan kell az őszi zárszámadásra a pénzt összegyűjteni. Ha a Magyar Nemzeti Bank minden dolgozója úgy patronálja a hozzátartozó termelőszövetkezetet, mint Kovács Sándor, akkor biztosan eltűnik a merevség — ami eddig volt — a tsz-ek és a bank között.

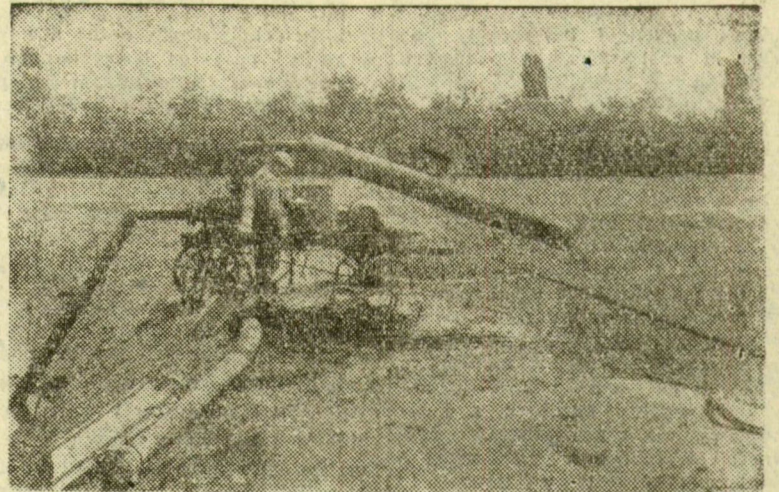
Nekünk mezőgazdasági dolgozóknak nagyon jól esik az a megértés, amely az ipari dolgozók részéről megnyilvánul. Patronáló üzemek segítenek gazdasági felszerelésünk javításánál és más téren is. A MÁV dolgozói könyvelésünkben segítenek. Lovász elvtárs, a MÁV szegedi főkönyvelője nagy megértéssel segíti munkánkat. A segítések azt mutatják, hogy az ipari dolgozók, az értelmiségiek úgy is segítenek a mezőgazdaság fellendítésében, hogy kijönnek hozzánk. Mi mezőgazdasági dolgozók azt akarjuk, hogy sok jóminőségű élelmiszer álljon az ipari, értelmiségi dolgozók rendelkezésére.

Eddig minden soronlévő munkánkat elvégeztük idejében, de ezt a lendületet még tovább fokozzuk egész dolgozó népünk érdekében. Erősítjük tovább a munkás-paraszti szövetséget, akkor nem marad munkánkban rés, ahová bebújhat az ellenség.

Abrahám Lajosné,
a szegedi Alkotmány tsz
könyvelője

Van szivattyúja is a szövetkezeteknek. Segítségével a Holt-Tiszából vizet emelnek ki s öntöznek. A napokban a halastó vizét frissítették a szivattyú segítségével. Később pedig, ha a dús termés eléré-

tást. Már összeállították az aratópárokat is. Húszt kézikaszás és természetesen ugyanannyi marokszedő lesz. A kaszások között ott van a 60 éven felüli Bálint Lajos is. A marokszedők között pedig öz-

Képünkön a Komszomol tsz. szivattyúja, melynek segítségével a Holt-Tiszából öntözni tudják a növényeket.

seért szükséges az öntözés, akkor a szivattyú segítségével 25 hold cukorrépára, 23 hold négyzetesen vetett kukoricára és öt hold takarmányrépára tudnak vizet vezetni. A búza helyére, mintegy harminc holdra kukoricát vetnek másodnövényként — silótakarmányt készítenek belőle. A szivattyú segítségével a 30 holdnyi másodvetést öntözik.

A szövetkezetiek készülnek a nyári nagy munkára: az aratásra. Versettségmentesen 174 hold búzának, 40 hold árpanak és 30 hold zabnak az aratását, betakarítását kell végrehajtaniuk. Tudják, hogy a gépek nagy segítséget jelentenek. Eppen ezért már szerződést kötöttek a gépállomással.

Kombájnnal

50 holdon, aratógéppel ugyancsak 50 holdon kívánják végezni az ara-

vegy Farkas Imréné is. Ha a helyzet úgy alakul, akkor a gépekkel a tervezettnél jóval több területen végzik el az aratási munkát.

A nyári nagy munkák idejére üzemi konyhát létesítenek. Biztosítják, hogy a tsz-tagok finom főtt ételhez jussanak. Az üzemi konyhának saját a juhnyáj tejéből adnak. Különben a szövetkezetiek a juhgyapjúért most kaptak 30 ezer forintot. A tejből is jó a jövődelmük — amint az elnök mondotta — naponta általában 400 forint hasznot jelent. A tagoknak a teljesített munkaegységekre előlegként eddig 118 ezer forintot osztottak szét. Május 1-ig minden tag egy munkaegység után pontosan 10 forint előleget kapott. A Komszomol tagjai úgy dolgoznak, hogy az évvégi zárszámadáskor szépen jussanak az elért egységekre pénz- és természetbeni járandóság.

Az Ecsetgyár dolgozói teljesítették II. negyedévi tervüket

A III. pártkongresszus tiszteletére az Ecsetgyár dolgozói vállalták: második negyedévi tervüket nyolc nappal a határidő előtt befejezik. A vállalás elhangzása után mozgalom indult el a dolgozók között, ki termel többet és minőségileg jobbat. E versenyben szebbnél-szebb eredmények születtek. Gyöngyi Ferenc szakmunkás 12 százalékkal múlta felül az eddig elért legmagasabb kimagasló eredményét. Dobó István újításának bevezetésével 213 százalékos átlagteljesítményt ért el. Király Jánosné érte el üzemszékében a legmagasabb termelési átlagot, 149 szá-

zalékot. Az ifjúmunkások közül Csányi Etelka lett az első 147 százalékkal. A versenyből azonban az üzem minden dolgozója kivette a részét s a közös jó munka eredményeként második negyedévi tervüket nem nyolc nappal, hanem tizenhét nappal előbb teljesítették. Ahhoz, hogy ezt a szép eredményt elérhették, természetesen hozzájárult a pártszervezet irányítása és ellenőrzése. Az, hogy jó szervező munkával az üzem műszaki vezetősége biztosította a dolgozók számára a munkafeltételeket,

Doktor Lajos

A Mérleggyári Vasöntőde teljesítette II. negyedévi tervét

Pár soros levél érkezett a napokban szerkesztőségünkhöz. Csupán ennyiből állt: a Mérleggyári Vasöntőde dolgozói e hónap tizedikén befejezték felévi tervüket.

E pár szó mégis nagyon sokat mond. Elmondja, hogy az üzem műszaki vezetői, dolgozói állandóan újításokon dolgoznak, hogy megkönnyítsék egy-egy öntvény előállítását, megrövidítsék öntési idejét. A műszaki feltételek biztosítása, a minőség időre való elkészítése, a megfelelő öntőszekrények biztosítása, a munka folyamatos menete mind-mind a többi termelést szolgálja. Természetesen, ehhez hozzájárul és döntő fontosságú a dolgozók jó munkaköve. Az üzem dolgozói közül nem egy, mint Szabó Ferenc, Földesi Sándor, Kovács János öntők a 180, sőt a 200 százalékot is elérik. Fizetésük általában havi 1500 forint, sőt még ennél is több. Azonban ez nem minden. A dolgozók látják üzemükben nemcsak becsülnék a dolgozók megbecsüléséről, ha-

nem tettek is bizonyíték. Egész kislétszámú üzem, mégis van földje, melege víz várja őket munka után. Van öltözőjük, ahol szekrények védik ruhájukat, a piszkolót, szennyeződéstől.

A jó munkakövet fokozza a vezetőség és a dolgozók közötti jó kapcsolat. Lengyel elvtárs, a telep vezetője és a többi vezetők Tóth István művezetővel az élen, szinte állandóan lent vannak az üzemből, ha hibát látnak nemcsak szólnak érte, hanem meg is magyarázzák a hibákban eredő hátrányokat és megmutatják, hogyan kell helyesen csinálni a munkát, hogy jó legyen. Nagy jelentősége van ennek a sejtésökkel való együttműködésnek. Így érték el a 44 tizedes, 48 tizedes sejtésűszázalékot. A sejtésökkel való együttműködésnek leggyakrabban a vállalatoknál is dolgozók, mert a mérleggyárnak már a harmadik negyedévi tervüket is csaknem teljes egészében teljesítették. Most önlük a Dérost vállalat megrendelését, a kenderűző kengereket is, amelyek megkönnyítik majd az új kender feldolgozását.

csinálni, javítani és mégis ötven darab súlyból általában csupán négyöt darab a nem megfelelő, a selejt.

Jó minőségű öntvényekért már dicséretet is kaptak a Budapesti Malomszerelő Vállalattól, melynek javításokhoz szükséges alkatrészeket öntenek. Az öntőde jelenleg külső vállalatoknak is dolgozik, mert a mérleggyárnak már a harmadik negyedévi tervüket is csaknem teljes egészében teljesítették. Most önlük a Dérost vállalat megrendelését, a kenderűző kengereket is, amelyek megkönnyítik majd az új kender feldolgozását.

Az üzemből a párttagok a munkában, a kongresszus határozatainak megvalósításában példát mutatnak az üzem dolgozóinak. Jó munkájuk alapja, biztosítéka vállalatuk jó eredményeinek. A felévi terv teljesítése óta is lelkesen dolgoznak, hogy minél több vasat, új alkatrészeket adjanak népgazdaságunknak.